

GÜMÜŞHANE E TİPİ KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU ZİYARETİ RAPORU

Rapor No:
2025/42

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu'nun 9/10/2025 tarihli ve 2025/681 sayılı kararıyla oy birliğiyle kabul edilmiştir.

KISALTMALAR.....	iii
I. GİRİŞ.....	1
II. GENEL BİLGİLER.....	2
A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler.....	3
B. Kurum Personeli	3
C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler	4
III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER.....	4
A. Fiziksel Koşullar.....	4
B. Yönetim ve Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri	7
C. Beslenme.....	9
D. Sağlık Hizmetleri	9
E. PsikoSosyal Servis Hizmetleri	11
F. Eğitsel, Kültürel, Sosyal, Sportif ve Mesleki Faaliyetler	11
G. Dış Dünya ile İletişim.....	13
IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER.....	15
A. Değerlendirme	15
B. Tavsiyeler.....	15
1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler	15
2. Gümüşhane İl Milli Eğitim Müdürlüğüne Yönelik Tavsiye	16
3. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına Yönelik Tavsiyeler	17
4. Adalet Bakanlığına Yönelik Tavsiye	17

BM	: Birleşmiş Milletler
m²	: metrekare
OPCAT	: İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol
SEGBİS	: Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi
TİHEK	: Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
UÖM	: Ulusal Önleme Mekanizması

I. GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK); 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.

2. Türkiye, 14/9/2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler (BM) Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol'ü (OPCAT) imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT'in 1'inci maddesine göre Protokolün amacı: *“bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, gayriinsani veya küçültücü muamele veya cezayı önlemek için kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır.”*

3. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması (UÖM) olarak görev yapmak Kurumun görevleri arasında yer almaktadır. Kanun'un 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendine göre UÖM: *“İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi”* ifade etmektedir.

4. 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 8'inci maddesi uyarınca: *“Kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlileri bulunan, firara karşı teknik, mekanik, elektronik veya fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasın olanaklı bulunduğu, yeterli düzeyde güvenlik sağlanmış ve hükümlünün gereksinimine göre bireysel, grup hâlinde veya toplu olarak iyileştirme yöntemlerinin uygulanabileceği tesislerdir.”*

5. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde, Kurumun özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin bulundukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu ifade edilmiştir. Bu bağlamda çocuk ve gençlik kapalı ceza infaz kurumlarına ziyaret gerçekleştirmek TİHEK'in görev ve yetki alanına girmektedir.

6. Anılan görevin icrası kapsamında 27/2/2025 tarihinde Gümüşhane E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna¹ **habersiz** bir ziyaret gerçekleştirilmiştir. Ziyaret Heyetinde; İnsan Hakları ve Eşitlik Uzmanı ..., İnsan Hakları ve Eşitlik Uzman Yardımcıları ..., ... , ... ve Psikolog ... ile Kurumumuzun talebi üzerine Gümüşhane Valiliği tarafından görevlendirilen Hekim ... yer almıştır.

7. Ziyaret, Kurum İdaresi ile yapılan ön görüşmeyle başlamıştır. Görüşmede ilk olarak TIHEK Heyeti tarafından; UÖM, ziyaretin amacı ve yöntemine ilişkin bilgiler verilmiştir. Ardından İdareden Kurum hakkında güncel bilgiler, Kurumun mevcut durumu, mahpusların² sayısı ve sınıflandırmalarına ilişkin bilgiler alınmıştır. İdarenin dahli olmadan mahpusların bulunduğu koğuşlar seçilerek özel görüşmeler gerçekleştirilmiş ve mahpusların tutuldukları ortam yerinde gözlemlenmiştir. Heyet üyeleri tarafından görüşme gerçekleştirilen mahpuslara; TIHEK ve UÖM hakkında genel bilgi verilmiş, ziyaretin amacı ve kapsamı belirtilmiş, gizliliğe riayet edilerek rapor hazırlanacağı ve Heyet ile yaptıkları görüşmeler nedeniyle herhangi bir misillemeye veya olumsuz tutuma maruz kalmaları durumunda Kurumumuz ile iletişime geçmeleri hususları aktarılmıştır. Görüşmeler sırasında Kurumda çalışan personelden herhangi biri koğuşlarda bulunmamıştır. İncelemeler sırasında Sağlık Servisi, Psikososyal Servis, kütüphane, atölyeler, kamera odası, kantin, açık ve kapalı görüş alanları, avukat görüşme alanı, personel yemekhanesi ile açık ve kapalı spor salonları ziyaret edilmiştir. Buradaki incelemelerin ardından ziyaret bitiminde İdare ile son bir toplantı yapılmış; ilk tespit ve gözlemler paylaşılmış, ziyaret sonrası hazırlanacak raporun İdare ve ilgili kurumlarla paylaşarak tavsiyelerin takip edileceği ve takip ziyareti de yapılabileceği bilgisi verilmiş olup ilgili bilgi ve belgeler alınarak ziyaret sonlandırılmıştır.

8. Bu rapor, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 30/12/2024 tarihli ve 2024/1310 sayılı kararı ve Başkanlık Makamının 14/2/2025 tarihli ve 47632 sayılı oluruna istinaden 27/2/2025 tarihinde Gümüşhane E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna gerçekleştirilen ziyaret neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini içermektedir.

II. GENEL BİLGİLER

¹ Bundan sonra kısaca Kurum olarak ifade edilecektir.

² Bu raporda kullanılan “mahpus” sözcüğü, ceza infaz kurumlarında özgürlüğünden mahrum bırakılan tutuklu, hükümlü ve hükmen tutukluları ifade etmektedir.

A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler

9. Gümüşhane il merkezine 22 kilometre uzaklıkta yer alan Kurum 1989 yılında faaliyete geçmiştir.

10. Kurum, 26.916 metrekare (m²) açık alan üzerinde 9.758 m² kapalı alanda hizmet vermektedir.

B. Kurum Personeli

11. Kurumda, 143'ü erkek ve 22'si kadın olmak üzere toplam 165 personel görev yapmaktadır. Ünvan bazında personel sayısı aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

ÜNVAN	PERSONEL SAYISI
Kurum Müdürü	1
Kurum İkinci Müdürü	1
İdare Memuru	4
Sayman	1
İnfaz ve Koruma Başmemuru	4
İnfaz ve Koruma Memuru	125
Psikolog	2
Sosyal Çalışmacı	1
Öğretmen	2
Diş Hekimi	1
Sağlık Memuru/Hemşire	3
Ceza İnfaz Kurumu Kâtibi	1
Bilgisayar İşletmeni	4
Teknisyen	5
Şoför	7
Aşçı	2
Hizmetli	1
TOPLAM	165

12. Kurumda 4'lü vardiya sisteminde görev yapan personel 24 saat esasına göre çalışmaktadır. İdari işlerde görevli personel ise 08.00-17.00 saatleri arasında görev yapmaktadır

13. Kurumda görev yapan personelin, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü ve Eğitim Merkezleri koordinatörlüğünde verilen hizmet içi eğitimleri düzenli olarak aldığı belirtilmiş olup alınan eğitimlerin arasında insan hakları, kişiler arası iletişim, işkence ve kötü muamele yasağına ilişkin eğitimlerinin de bulunduğu bilgisi edinilmiştir.

C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler

14. Kurumun kapasitesi 580, artırılmış kapasitesi 816'dır. Ziyaret tarihinde Kurumda 507'si hükümlü, 55'i hükmen tutuklu ve 20'si tutuklu olmak üzere toplam 582 mahpus bulunmaktadır. Mahpuslardan 16'sı İran, 3'ü Afganistan uyruklu olmak üzere toplam 18'i yabancı uyrukludur.

15. Kurumda 6 kadın mahpus bulunmaktadır, annesi yanında kalan çocuk ve suça sürüklenen çocuk bulunmamaktadır.

16. Kurumda kronik hastalığı³ olan 33, fiziksel engeli olan 3 mahpus bulunmakta, ruhsal ve zihinsel engelli olduğu tespit edilen mahpus bulunmamaktadır.

III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

A. Fiziksel Koşullar

16. Kurum, A-B-C-D ve E blok olmak üzere 5 bloktan oluşmaktadır. İdari bölüm A blokta yer almakta ve E blok Açık Ceza İnfaz Kurumu olarak kullanılmaktadır.

17. A blokta 2 koğuş, B blokta 12 koğuş, C blokta 16 koğuş, D blokta 20 koğuş ve 6 adet tek kişilik oda bulunmaktadır.

18. Kurumda; açık görüş salonu, kapalı görüşme kabini, aile görüş odası, avukat görüşme odası, doku hasarı ve travma önleyici oda⁴, psikososyal servis görüşme odası, ses ve görüntü bilişim sistemi (SEGBİS) odası, eğitim dersliği, çok amaçlı kapalı spor salonu, kantin, revir, kütüphane, konferans salonu ve berberhane bulunmaktadır.

19. Koğuşlar çoğunlukla 2 katlı olup giriş katında mutfak alanı, televizyon ve buzdolabı, plastik masa ve sandalyeler, tuvalet ve banyo, havalandırma alanı; üst katında ise

³ Kronik hastalıklar: hepatit c, hepatit b, epilepsi, astım, hipertansiyon, diyabet, HIV vb.

⁴ Yumuşak oda ve süngerli oda olarak da bilinmektedir.

ranzalar ile dolapların yer aldığı yatma alanı bulunmaktadır. Çift katlı koğuşların ortalama 80 m² olduğu bilgisi İdare tarafından paylaşılmıştır.

20. Ziyaret edilen koğuşlarda her mahpusun kendi dolabının bulunduğu ancak bazı koğuşlarda ranza olmaksızın yer yatağında yatan az sayıda mahpusun olduğu görülmüştür. Ayrıca bazı koğuşlarda banyo ve tuvalet alanını birbirinden ayıran bir duvar olmadığı görülmüş ve bu durumun çeşitli sorunlara yol açtığı mahpuslar tarafından ifade edilmiştir.

21. Kurumda 4 adet tek katlı koğuş bulunmaktadır. Hasta ve engelli mahpusların tek katlı koğuşlara yerleştirildiği görülmüştür. Bu koğuşlarda mutfak alanı, banyo ve tuvalet alanı, yataklar ve dolaplar bulunmaktadır. Gerçekleştirilen incelemede banyo ve tuvalette tutunma barı ve acil çağrı butonu olmadığı görülmüştür.

22. Kurumda 6 adet tek kişilik oda bulunmaktadır. Odalarda yatak, dolap, mutfak alanı ile tuvalet ve banyonun olduğu görülmüştür. Ziyaret tarihinde tek kişilik odaların ikisinin kullanılmakta olduğu, odalara yerleşimin bulaşıcı hastalık ve mahpusun bireysel tercihi dikkate alınarak gerçekleştirildiği anlaşılmıştır.

23. Kurumda 1 adet yumuşak oda bulunmaktadır. Oda duvarlarının ve zemininin tamamen yumuşak malzeme ile kaplandığı, odada kamera ve tavana yakın konumda parmaklıklı pencere olduğu, yapay aydınlatmanın mahpusların erişemeyeceği bir yükseklikte olduğu, oda içerisinde sifon sistemi olmayan gider bulunduğu görülmüştür. Yumuşak oda kayıt defterinin düzenli olarak tutulduğu, mahpusların 1 saatten fazla odada tutulmadığı ve odanın en son 30/6/2024 tarihinde kullanıldığı görülmüştür.

24. Kurumda 3 geçici koğuş bulunmaktadır. Ziyaret tarihinde geçici koğuşta 5 mahpusun bulunduğu görülmüştür. Mahpuslar tarafından ortalama 1 hafta ile 10 gündür geçici koğuşta bulundukları ifade edilmiş, koğuştaki şartlara ilişkin bir şikâyetle bulunulmamıştır. Mahpusların geçici koğuşa yerleştirildiği ve kendi koğuşlarına yerleştirildiği tarihler incelendiğinde, mahpusların geçici koğuşta 2 ile 15 gün arasında geçen sürelerde tutulduğu görülmüştür.

25. Koğuşların temizliği, mahpuslar tarafından yapılmaktadır.⁵ Mahpuslar tarafından, ihtiyaç duydukları temizlik malzemelerini kantinden satın alabildikleri ifade edilmiştir. İdare tarafından maddi durumu yeterli olmayan mahpuslara belirli aralıklarla temizlik malzemelerinin Kurum tarafından verildiği belirtilmiştir.

⁵ 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "Sağlığın korunması kurallarına uyma" başlıklı 27. maddesi; "Hükümlü, sağlığının korunması ve salgın hastalıkların önlenmesi için gerekli ve alınmış tedbirlere uymak, kişi sağlığı için tehlike doğuran durumları gecikmeksizin kurum yönetimine bildirmek, kendi ve içinde yaşadığı ortamın temizliğine uygun davranışlar göstermek zorundadır."

26. Kurumda toplam 121 adet güvenlik kamerası bulunmaktadır. Kamera kayıt sisteminin arşiv süresinin 40 gün ile 48 gün arasında değişiklik gösterdiği ve sebebinin kamera görüntülerindeki yoğunluk ve hareket olduğu belirtilmiştir. Ziyaret sırasında geçmişe dönük rastgele seçilen tarihlere ilişkin kamera kayıt görüntüleri izlenmiş ve en eski görüntü kaydının 2/1/2025 tarihli (57 gün) olduğu anlaşılmıştır. Koğuşların ortak alanlarında ve havalandırma alanlarında kamera bulunmamakta ve mevcut kameraların görüş alanları itibariyle de kör noktalar bulunmaktadır.

27. Kurumun su ihtiyacı keson kuyudan⁶ oluşan 75 tonluk su deposundan sağlanmaktadır. Her ay düzenli olarak su analizi yapıldığı İdare tarafından paylaşılan belgelerden anlaşılmıştır. İdare tarafından soğuk su erişiminin sürekli mümkün olduğu, perşembe günleri dışında sabah ve akşam 30’ar dakika olmak üzere günde 1 saat her koğuşa sıcak su verildiği ifade edilmiştir. Görüşme yapılan mahpuslar tarafından da bu durum doğrulanmış, kadın mahpuslar tarafından sıcak suyun 11:00, 14:00 ve 16:00 saatlerinde olmak üzere günde 3 kere verildiği ifade edilmiştir. Görüşmelerde genel olarak sıcak su miktarının yeterli olduğu fakat banyo için kullanılan kova sayısının yetersiz olduğu, kova sayısının fazla olduğu gerekçesiyle İdare tarafından toplatıldığı şikâyet edilmiştir. Bu sınırlandırmanın Kurum İç Yönergesi’nden kaynaklandığı anlaşılmıştır.⁷

28. Kurumun ısıtılması doğal gaz yakıtı kullanılan kalorifer sistemi ile sağlanmaktadır. Bazı koğuşlarda mahpuslar tarafından ısınmanın yeterli olmadığı belirtilmiş, ziyaret sırasında koğuşlarda yer alan kalorifer petekleri kontrol edilmiş, bazı peteklerin alt kısımlarının az ısındığı anlaşılmıştır. İdare tarafından boruların eski ve ince olması sebebiyle ısıtmada sorun yaşandığı ifade edilse de daha sonra sorunun takibi için yapılan görüşmede teknik servis personellerince gerekli inceleme ve araştırma yapılarak doğalgaz dönüşüm ve ısı transfer merkezi bakım ve test işlemlerinin zamanında yapıldığı, ısı transfer merkezinde çalışmayan hiçbir aksam ve cihaz olmadığı, tüm sistemin aktif olduğu ve güncel bir ısınma sorunu bulunmadığı ifade edilmiştir.

29. Koğuşların yapay aydınlatması odalarda bulunan floresan lambalarla, doğal aydınlatması ise pencereler ve havalandırma kapılarıyla sağlanmaktadır. Koğuşların ve ortak alanların aydınlık olduğu görülmüştür.

⁶ Keson kuyu: Yumuşak toprak zeminlerde uygulanan özel kuyu kazma metodudur.

⁷ Kurumun İç Yönergesi’nin 31’inci maddesinin birinci paragrafına göre; “Ceza infaz kurumlarında bulundurulabilecek eşya ve maddeler hakkında yönetmelikte belirtilenlere ilave olarak; (...) her odaya mevcudu dikkate alınmak suretiyle banyo ve lavaboda kullanılmak üzere en fazla 5 adet plastik kova, (...) verilir. Her hükümlü ve tutukluya bir çekmece bölümü olacak şekilde plastik komidin, (...) bulundurulur.”

30. Koğuşların havalandırılması pencere ve havalandırma bahçesi kapısı ile sağlanmaktadır. İdare tarafından havalandırma kapılarının gün doğumundan 1 saat önce açılıp, gün batımından 1 saat sonra kapatıldığı ifade edilmiştir. Koğuşların havadar olduğu ancak yakınlarda bulunan fabrika nedeniyle havanın isli olduğu anlaşılmıştır.

31. Koğuşlarda acil çağrı butonlarının bulunduğu ve sorunsuz çalıştığı görülmüş, mahpuslar tarafından da butona bastıktan sonra 1-2 dakika içerisinde görevli personelin geldiği belirtilmiştir.

32. Kurumda 4 çamaşır makinesi ve 2 çamaşır kurutma makinesinin mevcut olduğu 1 çamaşırhane bulunmaktadır. İdare tarafından çamaşırların ücretsiz olarak yıkandığı ifade edilmiştir. Mahpuslarla gerçekleştirilen görüşmelerde nevresim ve battaniyelerin belirli aralıklarla çamaşırhanede yıkandığı ancak kişisel çamaşırlarını elde yıkadıkları ve çamaşırlarının çamaşırhanede yıkanmadığı ifade edilerek gerekirse ücret karşılığında çamaşırların çamaşırhanede yıkanması talebinde bulunulmuştur. Ziyaret sırasında çamaşırların havalandırma bölgesinde ve koğuşlarda kurutulduğu görülmüştür.

33. Kurumda berberhane olarak kullanılan 1 oda bulunmaktadır. Berberhanede 2 mahpusun çalıştığı, gerekli ekipmanlar ile sterilizasyon cihazının olduğu görülmüştür. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından her hafta çarşamba günü 09.00-15.00 saatleri arasında koğuşlara tıraş makinesi dağıtıldığı ifade edilmiş ve berberhanenin mevcut olduğundan haberleri olmadıkları anlaşılmıştır. Kurum personeli tarafından berberhaneden sadece personelin faydalanabildiği ifade edilmiştir.

34. İdare tarafından Kurumda düzenli olarak her ay ilaçlama yapıldığı bilgisi verilmiş, incelenen ilaçlama tutanakları ile bu bilgi doğrulanmıştır.

35. Kurum koridorlarında yangın alarmı butonları, yangın tüpleri, yangın söndürme panoları ve ekipman dolapları bulunmaktadır. Koridorda bulunan yangın söndürme tüpleri arasından rastgele seçilenlerin son kullanma tarihlerinin geçmediği görülmüştür.

B. Yönetim ve Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri

36. İdare tarafından, Kuruma gelen mahpusların üst aramasının insan onuruna yakışır şekilde ve elbiseleri çıkarılmadan yapıldığı, ardından eşyalarının aranarak tutanak altına alındığı bilgisi verilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen bazı mahpuslar tarafından; ilk kabulde gerçekleştirilen detaylı aramada kıyafetlerinin tamamının çıkarıldığı ve tek kullanımlık önlük verildiği, bazı mahpuslar tarafından sadece kaba üst araması yapıldığı ifade edilmiştir. Bazı mahpuslar tarafından ise ilk kabulde kıyafetlerini yarıya kadar çıkardıkları ve tek kullanımlık

önlük verilmediği belirtilmiştir. Üst aramasının yapıldığı odada eldiven bulundurulduğu, tek kullanımlık önlük bulundurulmadığı görülmüştür.

37. Kabul işlemleri tamamlandıktan sonra mahpuslara Hükümlü ve Tutuklu Hakları El Kitabı verilerek kurum yaşamına dair genel bilgilendirmelerin yapıldığı İdare tarafından ifade edilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen bazı mahpuslar tarafından kendilerine kabul işleminden sonra bilgilendirme yapılmadığı ve dilekçe ile talep etmeleri üzerine kendilerine mahpus haklarına ilişkin el kitabı verildiği ifade edilmiştir. Ziyaret sırasında koğuşlarda el kitabının bulunduğu görülmüştür.

38. İdare tarafından mahpusların Kuruma ilk girişlerinde; İdare ve Gözlem Kurulunun mahpus dosyası üzerinde yaptığı incelemeden sonra mahpusun suç tipine uygun koğuşa veya odaya yerleştirildiği ifade edilmiştir. Mahpusların odalara yerleşiminin mevzuata⁸ uygun olarak hükümlülük süreleri ve suç türlerine göre yapılan gruplandırmaya uygun olduğu görülmüştür. Görüşme gerçekleştirilen tüm mahpuslar tarafından koğuşlara yerleştirilirken kendilerine nevresim takımı ve battaniye verildiği belirtilmiştir.

39. Kurumda günde 2 defa sayım gerçekleştirildiği ve personelin koğuşlara girerken yaka kamerası kullandığı İdare ve görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından ifade edilmiştir.

40. İdare tarafından dilekçelerin sabah sayımında görevli personel tarafından günlük olarak toplandığı, konularına göre tasnif edildiği ve gerekli havale işlemlerinin yapıldığı belirtilmiştir. Gerçekleştirilen görüşmelerde mahpuslar tarafından, dilekçelerinin ilgili makamlara gönderilmesinde genel olarak bir sorun yaşanmadığı, çıkış numarası talep ettiklerinde de kendilerine çıkış numarası verildiği belirtilmiştir. Bazı mahpuslar tarafından kapalı zarfların gönderiminde sorunlarla karşılaştıkları, doğrudan Kurum Müdürü ve Başsavcıyla görüşemedikleri iddia edilmiştir.

41. Gerçekleştirilen görüşmelerde mahpuslar tarafından, kendilerine yönelik işkence ve kötü muamele konusu olabilecek herhangi bir davranış uygulanmadığı, İdare ve Kurum personelinin kendilerine yönelik tutum ve davranışlarından genel olarak memnun oldukları belirtilmiştir.

⁸ 5275 sayılı Kanun'un "Hükümlülerin gruplandırılması" başlıklı 24'üncü maddesine göre "(1) Hükümlüler;

a) İlk defa suç işleyenler, mükerrirler, itiyadi suçlular veya suç işlemeyi meslek edinenler,

b) Aklî ve bedensel durumları nedeniyle veya yaşları itibarıyla özel bir infaz rejimine tâbi tutulması gerekenler,

c) Tehlike hâli taşıyanlar,

d) Terör suçluları,

e) Suç örgütlerine veya çıkar amaçlı suç örgütlerine mensup olan suçlular,

gibi gruplara ayrılırlar. (2) Hükümlüler ayrıca yaşları, hükümlülük süreleri ve suç türleri itibarıyla da gruplandırılırlar."

42. Kurumda son 1 yıl içerisinde personel hakkında kötü muamele iddiasıyla şikâyetçi olan mahpus bulunmadığı bilgisi İdare tarafından paylaşılmıştır.

C. Beslenme

43. Kurumdaki yemekler, Adalet Bakanlığı tarafından belirlenen günlük iâşe bedeli göz önünde bulundurularak Kurum yemekhanesinde hazırlanmaktadır. Kurum personeli ile mahpuslar aynı yemeği tüketmektedir. Hastalık nedeniyle beslenmesi farklı olan mahpuslara ayrı diyet yemeği hazırlandığı, yemek listeleri incelendiğinde görülmüştür.

44. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından yemeklerden memnun oldukları belirtilmiştir. Ziyaret tarihinde öğle yemekleri Kurumda yenilmiş, yemeklerin doyurucu ve lezzetli olduğu ve yemek çeşitliliğine dikkat edildiği değerlendirilmiştir.

45. Yemekhanede sebze, et ve kuru gıda için olmak üzere toplam 3 adet soğuk hava deposunun olduğu, bu depolarda incelenen ürünlerde son kullanma tarihi/tavsiye edilen tüketim tarihi geçmiş ürün bulunmadığı görülmüştür. Yemek numunelerinin mevzuata⁹ uygun olarak 72 saat boyunca saklandığı görülmüştür.

46. Kurumda 1 kantin bulunmakta olup kantin gününden 1 gün önce koğuşlara güncel ürün fiyat listesi dağıtıldığı İdare tarafından belirtilmiştir. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde; kantinde ürün çeşitliliğinin yeterli olmadığı, ürünlerin hemen tükendiği ve içme suyunun hemen bitmesi sebebiyle içme suyuna 3 hafta erişemedikleri zamanların söz konusu olduğu ifade edilmiştir. İdare tarafından ürün çeşitliliğine ve içme suyunun tedarik edilmesine ilişkin şikâyetlerin konsinye sisteminden kaynaklandığı belirtilmiştir. Kurum kantini Ziyaret Heyeti tarafından incelenmiş, son kullanma tarihi geçmiş herhangi bir ürün bulunmadığı, fiyatlandırmanın piyasa koşullarına göre makul olduğu, ürünlerin saklama koşullarının uygun olduğu ancak ürün çeşitliliğinin yetersiz olduğu değerlendirilmiştir.

D. Sağlık Hizmetleri

47. Kurum sağlık servisinde 1 aile hekimi, 1 diş hekimi, 3 sağlık memuru ve 2 infaz ve koruma memuru tarafından genel muayene ve diş muayenesi hizmetleri verilmektedir.

⁹ 26/9/2008 tarihli ve 27009 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Gıda Güvenliği ve Kalitesinin Denetimi ve Kontrolüne Dair Yönetmelik’in 8’inci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi: “Kamu-özel kurum ve kuruluşları ile mahallinde üretilerek toplu tüketime sunan işyerleri ve yemek fabrikaları, ürettiği yemek partisinin her çeşidinden alınan bir örneği 72 saat uygun koşullarda saklamakla yükümlüdür.”

48. Diş hekimi, sağlık memurları ve infaz ve koruma memurlarının hafta içi mesai saatleri içinde, aile hekiminin ise haftanın 2 günü Kurumda görev yaptığı bilgisi alınmıştır.

49. İdare tarafından muayeneler ve sevklerin düzenli yapıldığı ifade edilmiş, ayda ortalama 680 mahpusun dilekçelerine istinaden görüşmeye alındığı ve dilekçe ile talebine bakılmaksızın gün içerisinde rahatsızlandığı anlaşılan kişilerin muayenelerinin gerçekleştirildiği belirtilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından Kurumda görevli aile hekimi ile talepleri üzerine kısa süre içinde görüşebildikleri ancak sevklerin bazen uzun sürebildiği ifade edilmiştir. Revir biriminde yapılan incelemede mahpusların hastaneye sevk edildiği tarihten 1 gün ile 2 hafta arasında değişen sürelerde hastaneye sevklerinin gerçekleştiği anlaşılmıştır.

50. Sağlık muayenelerinin hekim odasında ve infaz koruma memuru eşliğinde gerçekleştirildiği, hem İdare hem de görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından ifade edilmiştir.

51. Revirde psikiyatrik ilaçların kilitli dolapta, günlük olarak kullanılan ilaçların ise kilitli olmayan bir dolapta muhafaza edildiği; her bir mahpusun kullandığı ilacın ayrı poşetlerde olduğu, poşetlerin üzerinde mahpusların isimlerinin yazılı olduğu, poşetlerin içinde tek kullanımlık hapların kesilerek küçük plastik koruma kabının içine konulmuş olduğu, koruma kabının üzerinde de mahpusların isimlerinin yazılı olduğu ve kapların üzerinde ilacın kullanılacağı zaman ve doza ilişkin bilgilerin yazıldığı görülmüştür.

52. İlaç dağıtımını hafta içi sağlık memurlarının, hafta sonu ise infaz ve koruma memurlarının yaptığı ifade edilmiştir. İlaçların imza karşılığında mahpuslara verildiği ve kayıtların bir defterde tutulduğu bilgisi paylaşılmıştır. Ziyaret Heyeti tarafından ilgili defterin düzenli olarak tutulduğu görülmüştür.

53. Kurumda 1 adet kadrolu diş doktoru bulunmaktadır. Çarşamba günü muayene yapıldığı, diğer günlerde ise diş çekimi, dolgu ve kanal tedavisi gibi işlemlerin yapıldığı bilgisi alınmıştır. Muayene odasında röntgen ve sterilizasyon cihazının olduğu görülmüştür. Muayene defteri kayıtlarından ziyaret tarihinden önceki gün 24 mahpusun muayene edildiği görülmüştür.

54. Diş tedavisi kapsamında hastaneye sevk durumlarında ortalama 1,5 ay sonrasına randevu verildiği, ancak acil durumlarda bu sürenin daha kısa olduğu ifade edilmiştir.

55. Ziyaret tarihinden geriye doğru son 1 yıl içinde sağlık servisi tarafından 6552 muayene, 3600 hastane sevki, 312 acil hastane sevki, 980 diş muayenesi ve 1440 diş hastanesi sevki gerçekleştirilmiştir.

56. Ziyaret Heyetinde yer alan hekim tarafından sağlık servisindeki ekipman, ilaçlar ve acil durum çantasının kullanıma hazır ve yeterli olduğu değerlendirilmiştir.

E. PsikoSosyal Servis Hizmetleri

57. Psikososyal serviste 2 psikolog, 1 sosyal çalışmacı ve 1 infaz ve koruma memuru görev yapmaktadır.

58. Serviste 2 psikolog odası bulunmaktadır, mahpuslarla yapılan bireysel görüşmelerin de bu odada gerçekleştirildiği ve görüşmelerde infaz ve koruma memurunun da bulunduğu öğrenilmiştir. Grup çalışmalarının ise dersliklerde yapıldığı ifade edilmiş ve ziyaret tarihinde aktif grup çalışmasının olmadığı belirtilmiştir.

59. Psikososyal servis tarafından, Kuruma yeni giriş yapan mahpuslarla en geç 3 gün içinde görüşme gerçekleştirilerek Araştırma Değerlendirme Formu doldurulduğu ve kişilerin genel bilgileri, varsa daha önce yaşadıkları psikolojik rahatsızlıklar, gördükleri tedaviler ve madde bağımlılığı durumu gibi bilgilerin elde edildiği, ortaya çıkan risk ve ihtiyaç durumu doğrultusunda gerekli görülmesi halinde bireysel görüşmeler ve grup çalışmalarının gerçekleştirildiği öğrenilmiştir. Mahpuslar tarafından da Kuruma geldiklerinde kısa süre içinde psikolog ile görüştükleri ifade edilmiştir.

60. Mahpusların dilekçe ile talepleri üzerine psikososyal servis ile görüşebildikleri, risk grubunda olan mahpusların ise düzenli olarak takip edildiği belirtilmiştir. Son 3 ay içerisinde 502 bireysel görüşme ve 187 müdahale görüşmesi yapıldığı bilgisi alınmıştır.

61. Psikologlar tarafından yapılan görüşmeler sonucunda intihar risk faktörü taşıdığı belirlenen mahpuslar hakkında İntihar ve Kendine Zarar Verme Risk Değerlendirme Toplantıları (Vaka Toplantısı) yapıldığı ifade edilmiştir.

62. Son 1 yıl içerisinde 6 kez kendine zarar verme vakasının yaşandığı, intihar girişiminin ise olmadığı belirtilmiştir.

63. Kurum tarafından ekonomik durumu kötü olan mahpuslara Kızılay aracılığıyla zaman zaman kıyafet yardımı yapıldığı bilgisi paylaşılmıştır. Mahpuslar tarafından da ihtiyaç halinde yardım alabildikleri ifade edilmiştir.

F. Eğitsel, Kültürel, Sosyal, Sportif ve Mesleki Faaliyetler

64. Kurum eğitim ve öğretim servisi bünyesinde eğitim-öğretim ve sosyal-kültürel faaliyetler birimi, kütüphane birimi ve manevi rehberlik birimi mevcut olup bu serviste 2

öğretmen, 5 infaz ve koruma memuru ile Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından görevlendirilen 2 din görevlisi olmak üzere toplam 9 personel görev yapmaktadır.

65. Dersliklerden birinde 26 bilgisayarın bulunduğu görülmüş ve mahpusların sınavlara girmek için de bu odayı kullandığı öğrenilmiştir.

66. Kurumda 219 mahpusun eğitim ve öğrenimlerine devam ettiği bilgisi alınmıştır. Bu mahpuslardan 24'ü Açık Öğretim Ortaokul öğrencisi, 173'ü Açık Öğretim Lisesi öğrencisi, 21'i Açık Öğretim Fakültesi öğrencisi ve 1'i Örgün Öğretim öğrencisidir.

67. Açık Öğretim Ortaokulu ve Açık Öğretim Lisesine devam eden mahpusların kitaplarının, ders seçimi yapıldıktan sonra Halk Eğitimi Merkezi aracılığıyla temin edildiği, üniversiteye devam eden mahpusların kitaplarının ise aileleri aracılığı ile veya öğrencinin talebi doğrultusunda Kurum aracılığı ile temin edildiği ifade edilmiştir. Görüşme yapılan mahpuslar tarafından ders ve sınav takibine ilişkin ve ders materyallerine erişim konusunda bir sıkıntı yaşanmadığı, koğuşlarda bulundurdıkları ders kitaplarının sayısında da sınırlama olmadığı ifade edilmiştir.

68. Ziyaret tarihinde Kurumda sosyal ve kültürel faaliyetler kapsamında devam eden 5 adet kurs olduğu görülmüştür. Bu kurslardan; birinci kademe okuma yazma kursuna 8 kişinin, ikinci kademe okuma yazma kursuna 6 kişinin, kadınlar için saç renklendirme kursuna 6 kişinin, erkekler için saç sakal kesimi kursuna 9 kişinin ve temel dini kavramlar kursuna 13 kişinin katılım sağladığı görülmüştür.

69. İdare tarafından Kurumun şehir merkezine uzak olması ve sabah, öğle ve akşam olmak üzere şehir merkezinden Kuruma günde yalnızca üç otobüs seferinin olması sebebiyle öğretmenlerin Kuruma gelmek istemedikleri ve bundan dolayı kurslar için öğretmen bulmakta zorlanıldığı ifade edilmiştir. Kendisiyle görüşülen mahpusların çoğunluğu tarafından yeni kurs açılması talep edilmiş, Kurumda sosyal ve kültürel faaliyetlerin yeterli olmaması sebebiyle iyi hal değerlendirmesi için puan toplama imkânının da oluşmadığı ifade edilmiştir.

70. Kurumda el işi atölyesi bulunmaktadır. İdare tarafından mahpusların atölyelerde yapmış oldukları el işi ürünlerinin satılarak elde edilen gelirin mahpusların banka hesaplarına yatırıldığı ifade edilmiştir. Mahpuslarla gerçekleştirilen görüşmelerde atölyede saat ve el işi ürünleri yaptıkları ve mahpusların aynı koğuşta kaldıkları kişilerle beraber atölyeye çıkarıldıkları belirtilmiştir.

71. Kurum kütüphanesinde toplam 3.206 adet kitap bulunmaktadır. Kütüphanede görme engelli mahpuslar için Braille alfabesiyle yazılmış Kur'an-ı Kerim bulunduğu, ayrıca az sayıda yabancı dilde kitabın olduğu görülmüştür. Mahpusların Gümüşhane İl Halk

Kütüphanesinde yer alan kitaplardan da faydalanabildiği anlaşılmıştır. Son 1 yıl içinde 4.793 kitabın mahpuslara dağıtıldığı bilgisi paylaşılmıştır.

72. İdare tarafından kütüphaneden 15 gün aralıklarla kitap talep edilebildiği, mahpusların kütüphanede mevcut kitap durumuna göre aynı anda 3'er kitap alabildiği, ziyaret ve posta yoluyla gelen kitaplardan ise aynı anda 5'er kitap alabildiği ifade edilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından kütüphaneden ve İl Halk Kütüphanesinden 15 günde bir, 3 kitap alabildikleri ve bu sayının talep edilen kitabın başkasında bulunması sebebiyle bazen daha az olabildiği belirtilmiştir.

73. İdare tarafından mahpusların talepleri doğrultusunda gazete ve dergi temin edilebildiği ifade edilmiştir. Bu konuya ilişkin mahpuslardan bir şikâyetle bulunulmamıştır.

74. Manevi rehberlik biriminin, mahpusların Kuruma ilk geldiklerinde ve sonraki süreçte mahpuslarla bireysel görüşmeler gerçekleştirdiği, ayda 1 defa ortalama 30 dakika süren koğuş ziyaretlerinde bulunulduğu, taziye ziyaretlerinin gerçekleştirildiği, ayda 2 defa farklı konularda konferansların düzenlendiği belirtilmiştir. Ayrıca mahpuslara; Kur'an-ı Kerim Okuma, Temel Dini Kavramlar, Temel Dini Bilgiler kurslarının verildiği, dini gün ve gecelerde hatim programlarının düzenlendiği ifade edilmiştir. Görüşme yapılan mahpuslar tarafından da manevi rehberlik birimi tarafından düzenlenen etkinliklere katıldıkları ifade edilmiştir.

75. Manevi rehberlik birimi tarafından kitap okuma yarışmasının düzenlendiği, yarışma neticesinde derece alan mahpuslara Gümüşhane İl Müftülüğü tarafından para ödülü verildiği belirtilmiştir.

76. Kurumda 1 kapalı spor salonu bulunmaktadır. Salonda voleybol, masa tenisi ve basketbol sporlarına ilişkin malzemeler bulunmaktadır. Görüşülen mahpuslar tarafından spor salonunu ayda 1 defa ortalama 45 dakika süreyle kullanabildikleri, talep edilmesi halinde ekstra süre verildiği ifade edilmiştir.

G. Dış Dünya ile İletişim

77. Kurumda 14 kişilik kapalı görüş alanı bulunmaktadır. Kapalı görüşme kabinlerinin her birinde alanların korunaklı camlarla birbirinden ayrıldığı, her iki tarafta telefon ahizelerinin bulunduğu ve alanın temiz olduğu görülmüştür.

78. Kurumda açık görüş için tasarlanmış özel bir alan bulunmadığı için kamera ile kayıt altına alınan koridor kısmında oluşturulan alanda açık görüşlerin yapıldığı, görüş sırasında koridora masa ve sandalyelerin yerleştirildiği görülmüştür.

79. İdare tarafından açık ve kapalı görüşler için sürenin 30 dakika ile 1 saat arasında kullandırıldığı ifade edilmiş, görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından görüş sürelerinin ortalama olarak 45 dakika olduğu belirtilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından en son gerçekleşen açık görüşe ilişkin kamera kayıtları incelenmiş; ziyaretçilerin üst arama kabininde eldivenli bir personel tarafından 1 dakika süren üst aramasının ardından içeri alındığı, açık görüşün gerçekleştiği alana girişlerinden itibaren bu alandan ayrılana kadar geçen sürenin 45 dakika olduğu görülmüştür.

80. Kurumda 2 eş görüşme odası bulunmaktadır. Eş görüşme odalarında; çift kişilik yatak, buzdolabı, masa ve sandalyeler ile banyo ve tuvalet alanı bulunmaktadır. Odalarda sıcak suya erişim imkânının olduğu görülmüştür. Ayrıca, eş görüşme odalarında kamera bulunmamaktadır ve odaların duvarlarında asılı telefonlar mevcuttur. İdare tarafından ziyaretçilere herhangi bir tehlike anında telefonun ahizesinin kaldırılması yönünde ihtarların yapıldığı, telefonların ahizesi kaldırıldığı anda uyarı sisteminin devreye girdiği ve bu sayede tehlike anında müdahale edilebildiği ifade edilmiştir. Son 1 yıl içerisinde toplam 47 kişinin eş görüşü yaptığı bilgisi paylaşılmıştır.

81. Kurumda 30 ankesörlü telefon bulunmakta ve Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu Projesi kapsamında oluşturulmuş görüntülü görüşme sistemi bulunmamaktadır. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından haftada bir defa 10 dakika telefonla görüşebildikleri ifade edilmiştir. Mahpuslar, haftada 10 dakika telefonla görüşme haklarının kullandırıldığını fakat süreleri bitmeden telefon hattının kesilmesi durumunda kalan süreyi kullanmanın mümkün olmadığını ifade etmişlerdir. İdare tarafından bu durumun sistemsel kaynaklı olduğu ve müdahale edemedikleri belirtilmiştir.

82. Koğuşlarda bulunan televizyonlarda film, müzik, belgesel ve haber kanalları dâhil olmak üzere 32 kanal olduğu görülmüştür.

83. Kurumda 2 avukat görüşme odası bulunduğu, odaların içerisinde dışardan görülebilecek şekilde cam bölmelerle ayrıldığı ve odaların ses geçirmediği gözlemlenmiştir.

84. Kurumda 2 SEGBİS cihazı bulunduğu, cihazların aktif olduğu görülmüştür.

IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER

A. Değerlendirme

85. TİHEK'in UÖM kapsamında yürüttüğü faaliyetlerinin temeli ziyaret edilen kurumlarla pozitif yönde geliştirilecek iletişim doğrultusunda iş birliği esasına dayanmaktadır. Kurum tarafından, Ziyaret Heyetinin bütün bölümlere bekletilmeksizin erişimi sağlanmıştır. Bu çerçevede, Kurum Müdürünün ve Kurum personelinin ziyaret esnasında gösterdiği iş birliğine açık tutumları Ziyaret Heyeti tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

B. Tavsiyeler

1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler

86. Yer yatağında yatan az sayıda mahpusa ranza temin edilmesi,¹⁰

87. Mahremiyeti sağlamak amacıyla bazı odalardaki banyo ve tuvaletlerin bir bölmeyle birbirinden ayrılması,

88. Hasta ve/veya engelli mahpusların yerleştirildiği koğuşlarda tuvaletlerin ve banyoların erişilebilir hale getirilmesi ve acil çağrı butonu yerleştirilmesi,¹¹

89. Mahpusların geçici koğuşta en fazla 3 gün tutularak koğuşlarına yerleştirilmesi,¹²

90. Kamera bulunmayan ortak alanlar ve havalandırma alanlarına yerleştirilecek şekilde kamera temin edilmesi ve kör nokta kalmayacak şekilde kamera kaydının sağlanması,

91. Sıcak suyun verilme sıklığının artırılması,

92. Kurumdaki ısınma sorununun tekrarlamaması için gerekli bakım ve takiplerin yapılması,

¹⁰ Birleşmiş Milletler, Mahpusların Islahı İçin Asgari Standart Kurallar, Kural 21: “Her mahpusa, yerel ve ulusal standartlara uygun olan ve verildiği anda temiz bulunan, iyi korunan ve temizliğin sağlanmasına yetecek sıklıkta değiştirilen tek kişilik ve yeterli büyüklükte bir yatak sağlanır.”

¹¹ Birleşmiş Milletler, Mahpusların Islahı İçin Asgari Standart Kurallar, Kural 13: “Hapishane idareleri fiziksel, zihinsel ya da diğer engelleri olan mahpusların hapishane yaşamına eşitlik temelinde tam ve etkili bir şekilde erişimini sağlayacak makul barınma koşullarını, tam olarak sağlar ve o koşullarda düzenlemeler yapar.”

¹² 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in “Kuruma alınma ve kayıt işlemleri” başlıklı 55'inci maddesinin beşinci fıkrasının (a) bendi: “Kuruma gelen her hükümlü kabul odasına alınır. Bu süre içerisinde hükümlünün kuruma uyumuna yönelik yardım yapılarak, gerekli olan bilgiler sözlü ve yazılı olarak kendisine bildirilir. Kabul odasına alınan hükümlü burada en çok üç gün kalır.”

93. Çamaşırhanenin tüm mahpusların kullanımına imkân sağlayacak şekilde hizmet vermesi,

94. Arama odalarında sürekli olarak tek kullanımlık önlüklerin bulundurulması ve detaylı aramanın mevzuata uygun şekilde gerçekleştirilmesi,¹³

95. Kapalı zarf ile iletilen şikâyet sisteminin etkin şekilde işlemesi için gerekli önlemlerin alınması,

96. Kantindeki ürün çeşitliliğinin artırılması ve içme suyu gibi temel malzemelerin temininde gecikme yaşanmaması için önlem alınması,

97. Aile hekimi ve diş hekimi muayeneleri ile bireysel psikolog görüşmeleri esnasında gerekli mahremiyetin sağlanması, görüşme ve muayenelerde infaz ve koruma memurunun hazır bulunmasının sadece tehlike arz eden mahpuslara yönelik bir önlem olarak uygulanması,¹⁴

98. Mahpusların sosyalleşmesi, bilgi ve görgülerinin artırılması amacıyla düzenlenen eğitim-öğretim kursları ile iş ve meslek kurslarının sayılarının artırılması, spor faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi ve kurslara katılacak eğiticilerin Kuruma ulaşımı için gerekli kolaylığın sağlanması¹⁵

hususları tavsiye edilmektedir.

2. Gümüşhane İl Milli Eğitim Müdürlüğüne Yönelik Tavsiye

99. Kurumda, yeni kurs ve atölye faaliyetlerinin yapılabilmesi amacıyla gerekli eğitici desteğinin verilmesi

hususları tavsiye edilmektedir.

¹³ Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi İle Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in 34'üncü maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi: "Detaylı arama, hükümlünün utanma duygusunu ihlal etmeyecek şekilde ve görevli dışında kimsenin görmemesini sağlayacak tedbirler alınarak gerçekleştirilir. Arama sırasında hükümlüye tek kullanımlık giyim önlüğü verilir."

¹⁴ Birleşmiş Milletler İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı veya Aşağılayıcı Muamele veya Cezaların Etkili Biçimde Soruşturulması ve Belgelendirilmesi için El Kılavuzu, para. 313: "Her alıkonan kişi, gizliliğine saygı gösterilen bir ortamda muayene edilmelidir. Polis ya da diğer kolluk görevlileri hiçbir zaman muayene odasında bulunmamalıdır. Bu usulü güvenceden sadece muayeneyi yapan hekim, alıkonanın sağlık personeline karşı ciddi bir güvenlik riski oluşturduğu yönünde ikna edici bir kanıt olduğunu düşünüyorsa vazgeçebilir. Böyle bir durumda, hekimin talebi üzerine, muayene sırasında polis ya da diğer kolluk görevlileri değil, sağlık kurumunun güvenlik personeli hazır bulunmalıdır. Bu durumda da, güvenlik personeli hazır bulunmalıdır. Bu durumda da, güvenlik personeli görüşülen kişinin işitme mesafesinin dışında (yani yalnız görüş mesafesi içinde) olmalıdır."

¹⁵ Avrupa Cezaevi Kuralları, Kural 27.6: "Spor, oyunlar, kültürel faaliyetler, özel hobiler ve diğer boş zaman uğraşlarına imkân sağlanmalı ve mümkün olabildiğince mahpusların bu etkinlikleri organize etmelerine izin verilmelidir."

3. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına Yönelik Tavsiyeler

100. Kurum yakınında yer alan fabrikanın yol açtığı hava kirliliğine ilişkin gerekli denetimlerin yapılması ve önlem alınması hususları tavsiye edilmektedir.

4. Adalet Bakanlığına Yönelik Tavsiye

101. Görüntülü görüşme sisteminin yalnızca belirli ceza infaz kurumlarında bulunması, benzer durumdaki hükümlü ve tutukluların infaz koşullarında farklılıklar oluşmasına sebebiyet vermektedir. Bu çerçevede, söz konusu eşitsizliklerin giderilmesi amacıyla Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu Projesi kapsamında görüntülü görüşme sisteminin yaygınlaştırılması, hususu tavsiye edilmektedir.